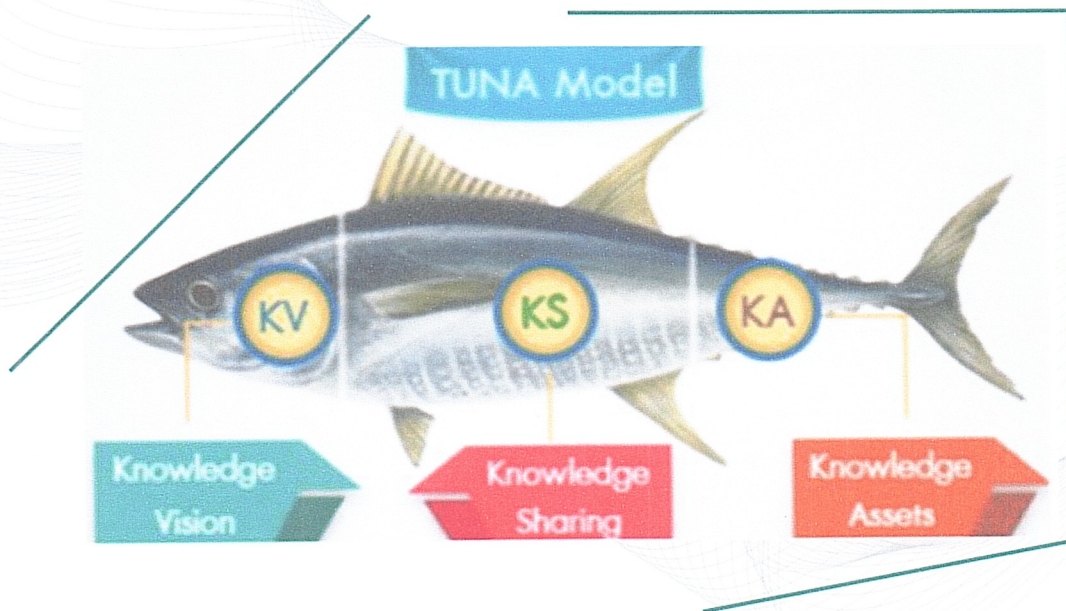

รายงานผลการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

คณะกรรมการจัดการความรู้
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

การจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) เป็นกระบวนการสำคัญในการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ภายในองค์กร ทั้งในรูปของประสบการณ์การทำงานและเอกสารต่าง ๆ มาจัดระบบให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย และนำไปใช้พัฒนาการทำงานได้อย่างต่อเนื่อง การจัดการความรู้ช่วยเสริมสร้างทักษะ ความรู้ความเข้าใจ และศักยภาพให้แก่บุคลากร ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา มีบทบาทและภารกิจในการผลิตและขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี เพื่อส่งต่อไปให้กับเกษตรกร โดยใช้ ท่อนพันธุ์ ต้นพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ให้สอดคล้องกับความต้องการ และสภาพพื้นที่ของเกษตรกร ปัจจุบันศูนย์ฯ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ เนื่องจากต้นกล้าเป็นปัจจัยตั้งต้นที่มีผลโดยตรงต่อความแข็งแรงและคุณภาพผลผลิตในอนาคต ซึ่งกระบวนการผลิตต้นกล้าเริ่มต้นจากการเพาะเมล็ดในโรงเรือน ซึ่งต้องมีการจัดการที่เหมาะสม ทั้งด้านคุณภาพเมล็ดพันธุ์ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการงอก ตลอดจนการป้องกันและควบคุมโรคและแมลงในระยะต้นกล้า หากขาดการจัดการที่ดี ต้นกล้าอาจเจริญเติบโตไม่สม่ำเสมอ อ่อนแอ และไม่พร้อมต่อการย้ายปลูก เกิดความเสียหายต่อการเพาะปลูกในระยะต่อไป ส่งผลให้สูญเสียทั้งต้นทุนและผลผลิต

จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา จึงเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ด้านการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพและการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการจัดการกระบวนการเพาะเมล็ดและการดูแลต้นกล้าอย่างเป็นระบบ ต้นกล้าที่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมจะมีความแข็งแรง สม่ำเสมอ และพร้อมต่อการย้ายปลูก ลดการสูญเสียที่อาจเกิดจากโรคและแมลง ตลอดจนช่วยยกระดับคุณภาพผลผลิตผักให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จะถูกถ่ายทอดเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ และเกษตรกรนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติจริง เพื่อสร้างความสำเร็จในการเพาะปลูกอย่างยั่งยืนในอนาคต

รายงานฉบับนี้ได้นำเสนอข้อมูลจากการรวบรวม ทบทวน ปรับปรุง และจัดการประชุมเพื่อถอดองค์ความรู้เรื่อง "แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ และการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า" ของศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้เกิดการต่อยอดความรู้และนำไปสู่การพัฒนาการทำงานในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คณะกรรมการจัดการความรู้
ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา
สิงหาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1	
เป้าหมายการจัดการความรู้	1
- ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน	1
- ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. 2568 (KV)	1
- แผนการจัดการความรู้ (KM action plan)	4
ส่วนที่ 2	
ผลการจัดการความรู้	7
- วิธีการจัดการความรู้ (KS)	9
- รายละเอียดองค์ความรู้ ตามแบบฟอร์มจัดเก็บองค์ความรู้	9
- ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (KA)	9
ส่วนที่ 3	
สรุปและข้อเสนอแนะ	10
- สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน	10
- ข้อเสนอแนะ	10
ภาคผนวก	
- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน	
- ภาพการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้	

ส่วนที่ 1

เป้าหมายการจัดการความรู้

ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา มีภารกิจสำคัญในการผลิตและขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี ได้แก่ ท่อนพันธุ์ ต้นพันธุ์ เมล็ดพันธุ์ และการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ เพื่อสนับสนุนเกษตรกรและโครงการต่าง ๆ ตามภารกิจของ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยเฉพาะการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ ที่เป็นฐานสำคัญต่อการปลูกและเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตพืชของเกษตรกร อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานยังพบอุปสรรคหลายประการ เช่น ความแปรปรวนของ สภาพอากาศ การระบาดของโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า ความไม่สม่ำเสมอของคุณภาพเมล็ดพันธุ์และวัสดุเพาะ การขาดแนวทางการจัดการที่เป็นระบบ รวมถึงข้อจำกัดด้านองค์ความรู้ในการดูแลรักษาต้นกล้า และการป้องกันกำจัด ศัตรูพืชอย่างเหมาะสม สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่ออัตราการงอก ความแข็งแรง และคุณภาพของต้นกล้าที่ได้

การจัดการความรู้ในเรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ และการจัดการโรคและแมลง ในโรงเรือนเพาะกล้า จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนา องค์ความรู้ให้เป็นระบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นระบบ ถ่ายทอดให้แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เกษตรกร และหน่วยงานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในการปฏิบัติงาน และการเพาะปลูก อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพโดยมุ่งเน้นการลดความสูญเสีย ยกระดับคุณภาพต้นกล้า และ เสริมสร้างศักยภาพการผลิตพืชผักคุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อสนับสนุนเกษตรกรและ โครงการต่างๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตรให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน

ความต้องการพัฒนางาน และความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงาน ของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. 2567 (KV)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินงานตาม แผนปฏิรูปราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ภายใต้ วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น” โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชพันธุ์ดี การใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ และการจัดการความรู้ที่เป็น ระบบ ซึ่งการดำเนินงานของศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยเฉพาะด้านการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพและการจัดการศัตรูพืชในโรงเรือน ที่เป็นทั้งการยกระดับคุณภาพผลผลิต ลด ต้นทุน เพิ่มรายได้ และสนับสนุนการผลิตพืชที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม โดยมีพันธกิจของกรมส่งเสริม การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการองค์ความรู้นี้ ประกอบด้วย

1. การพัฒนาคุณภาพและปริมาณต้นกล้าและเมล็ดพันธุ์ (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชพันธุ์ดี)

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตต้นกล้าพืชผักที่มีคุณภาพสูง โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมในพื้นที่ เช่น ระบบควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น และการใช้วัสดุเพาะที่ได้มาตรฐาน รวมทั้งการคัดเลือกเมล็ด พันธุ์ที่มีคุณภาพ จะช่วยให้ได้ต้นกล้าที่แข็งแรง มีความสามารถในการปรับตัวสูง และลดความสูญเสีย

2. การจัดการความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาทักษะบุคลากรและเกษตรกร) และองค์ความรู้ของบุคลากรในภาคเกษตร)

การพัฒนากระบวนงานข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเพาะเมล็ด การจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า และการดูแลรักษาต้นกล้าอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถนำไปใช้ได้จริงและต่อยอดได้

3. การสนับสนุนเกษตรกรและเพิ่มรายได้ (สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งและยกระดับรายได้เกษตรกร)

ต้นกล้าพืชผักคุณภาพจะช่วยเพิ่มอัตราการรอด ลดต้นทุนการเพาะปลูก และเพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพ เกษตรกรจึงสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ราคาดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังสามารถขยายผลสู่การผลิตเชิงพาณิชย์และการสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตต้นกล้าคุณภาพ

4. การพัฒนาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (สอดคล้องกับนโยบายการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม)

การส่งเสริมการใช้วัสดุเพาะที่มาจากธรรมชาติ การจัดการน้ำและดินอย่างเหมาะสม และการใช้วิธีควบคุมโรคและแมลงแบบชีวภาพ เช่น การใช้เชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ หรือแมลงศัตรูธรรมชาติ เพื่อลดการใช้สารเคมีและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ 4 ข้อของกรมส่งเสริมการเกษตร

1. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพและปริมาณต้นกล้าพืชผัก

(สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชพันธุ์ดี)

- 1.1 ปรับปรุงกระบวนการเพาะเมล็ดและการผลิตต้นกล้า ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น ถาดเพาะคุณภาพสูง ดินผสมสำเร็จรูป และระบบให้น้ำแบบพ่นหมอก เพื่อลดการสูญเสียและเพิ่มความสม่ำเสมอของต้นกล้า
- 1.2 พัฒนามาตรฐานต้นกล้าคุณภาพ จัดทำมาตรฐานการคัดเลือกและประเมินคุณภาพต้นกล้า เช่น ความแข็งแรง ความสูงที่เหมาะสม และความทนทานต่อโรคและแมลง เพื่อสร้างความมั่นใจในการนำไปปลูกจริง
- 1.3 สร้างระบบติดตามและประเมินผล พัฒนาระบบติดตามคุณภาพต้นกล้าในแต่ละรุ่นการผลิต เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและปรับปรุงกระบวนการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง

2. กลยุทธ์การจัดการความรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยี

(สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของบุคลากรในภาคเกษตร)

- 2.1 พัฒนาฐานข้อมูลความรู้ สร้างระบบการจัดเก็บและเข้าถึงองค์ความรู้ด้านการเพาะเมล็ด การดูแลรักษาต้นกล้า และการจัดการโรคแมลงในโรงเรือน ให้เจ้าหน้าที่และเกษตรกรสามารถใช้งานได้สะดวก
- 2.2 จัดอบรมและพัฒนาทักษะ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรเกี่ยวกับเทคนิคการเพาะกล้า และการป้องกันโรคแมลง รวมถึงการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 2.3 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานวิจัย มหาวิทยาลัย และภาคเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ในการผลิตต้นกล้า

3. กลยุทธ์การสนับสนุนเกษตรกรและเพิ่มรายได้

(สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเพิ่มรายได้ของเกษตรกรและส่งเสริมการผลิตที่ยั่งยืน)

- 3.1 ส่งเสริมการใช้ต้นกล้าคุณภาพ สนับสนุนให้เกษตรกรเลือกใช้ต้นกล้าที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน เพื่อช่วยลดความสูญเสีย เพิ่มผลผลิต และยกระดับคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร
- 3.2 จัดทำแปลงสาธิตและอบรมภาคสนาม จัดกิจกรรมให้เกษตรกรได้เรียนรู้การเพาะกล้าและการป้องกันโรคแมลงในโรงเรือนอย่างถูกต้อง
- 3.3 สนับสนุนพันธมิตรทางการเกษตร จัดส่งต้นกล้าและองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานภาคีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการผลิตพืชพันธุ์ดี

4. กลยุทธ์การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(สอดคล้องกับนโยบายการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและการเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model)

- 4.1 ส่งเสริมการใช้วัสดุและสารชีวภาพ ใช้ดินเพาะผสมชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภัณฑ์ในการควบคุมโรคและแมลงลดการพึ่งพาสารเคมี
- 4.2 พัฒนาระบบโรงเรือนที่ประหยัดพลังงาน ใช้โรงเรือนที่ออกแบบให้มีการระบายอากาศและควบคุมสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม เพื่อลดการใช้พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะกล้า
- 4.3 ส่งเสริมการจัดการน้ำและทรัพยากรที่เหมาะสม นำระบบน้ำหยดหรือระบบพ่นหมอกมาใช้ในโรงเรือนเพาะกล้าเพื่อลดการใช้น้ำและเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลรักษาต้นกล้า

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน .....ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา.....					
สนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมในเรื่อง พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และพัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model.....					
องค์ความรู้เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ และการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ Knowledge Vision (KV)					
1.	การบ่งชี้ความรู้ 1.1 แต่งตั้งคณะทำงานฯ 1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นแก่คณะทำงาน	ก.พ. 68	บุคลากรมีส่วนร่วม ร่วมค้นหาคำ ความรู้ร้อยละ 80	บุคลากรของ หน่วยงาน	- ประชุมคณะทำงาน - แบบฟอร์มแผนจัดการ ความรู้
2.	การสร้างและแสวงหา ความรู้ 2.1 สสำรวจ/พิจารณา เจ้าหน้าที่ผู้มีความรู้เฉพาะ ด้าน 2.2 กำหนดองค์ความรู้ที่ จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินการถอดองค์ ความรู้	มี.ค. 68	องค์ความรู้ จำนวน 1 เรื่อง	คณะทำงาน	- การระดมความคิดเห็น
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS)					
3.	กิจกรรมการจัดการความรู้ 3.1 บันทึกองค์ความรู้ลงใน แบบจัดเก็บองค์ความรู้	มี.ค. - ก.ย. 68	บุคลากรเข้าร่วม กิจกรรม ร้อย ละ 80	บุคลากรของ หน่วยงาน	- เวทีประชุม
4.	การประมวลและ กลั่นกรององค์ความรู้	มี.ค. - พ.ค. 68	องค์ความรู้ ปรับปรุง จำนวน 1 เรื่อง	คณะทำงาน	- การระดมความคิดเห็น - จัดทำสื่อเผยแพร่

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

ชื่อหน่วยงาน .....ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา.....

สนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมในเรื่อง พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และ
พัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model.....

องค์ความรู้เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ และการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า

ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุ ค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
	4.1 นำองค์ความรู้ที่ได้มา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเด็นที่สามารถนำไป ปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ใน การปฏิบัติการ 4.2 ตรวจสอบความ สมบูรณ์ ความถูกต้องของ องค์ความรู้จากเจ้าของ องค์ความรู้				

จัดเก็บรักษาองค์ความรู้ Knowledge Access (KA)

5.	การเข้าถึงองค์ความรู้	พ.ค. - มิ.ย. 68	บุคลากรได้รับ องค์ความรู้ผ่าน ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสาร website LINE Facebook ร้อยละ 60	บุคลากรของ หน่วยงาน	- เอกสาร/คู่มือปฏิบัติ - ป้ายประชาสัมพันธ์ - สื่อออนไลน์ - เผยแพร่ทางช่องทาง ต่างๆ
6.	การแบ่งปันแลกเปลี่ยน ความรู้	มิ.ย. 68	นำองค์ความรู้ มาลงในระบบ ฐานข้อมูล จำนวน 1 เรื่อง	บุคลากรของ หน่วยงาน	- เว็บไซต์ของหน่วยงาน - การประชุมประจำเดือน
7.	การเรียนรู้	ก.ค - ส.ค. 68	บุคลากรที่ รับผิดชอบงาน	บุคลากรของ หน่วยงาน	- ฝึกปฏิบัติ - การประเมินผล

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

ชื่อหน่วยงาน .....ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา.....

สนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมในเรื่อง พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และ
พัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model.....

องค์ความรู้เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ และการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า

ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุ ค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
	7.1 การนำองค์ความรู้ไป ปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร		นำความรู้ไปใช้ ร้อยละ 60		

หมายเหตุ : สามารถปรับปรุงระยะเวลาการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม

ผู้จัดทำ : ....

(นางสาวสุพิชมาค์ ห่อทอง)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ผู้ให้ความเห็นชอบ : ....

(นายธนากร โปतिकำชัย)

ผู้อำนวยการศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ 2

ผลการจัดการความรู้

คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการตามแนวทางการจัดการความรู้สู่งานส่งเสริมการเกษตร ปี พ.ศ. 2568 โดยศึกษาความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรได้ง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ ประสบการณ์ แนวคิด และบางครั้งเรียกว่า ความรู้แบบนามธรรม โดยมีเป้าหมายการจัดการความรู้ 3 เป้าหมาย คือ พัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน โดยจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM action plan) โดยจัดเก็บองค์ความรู้ตามแบบฟอร์มการจัดการเก็บองค์ความรู้ที่กำหนดไว้ในแนวทางฯ ดังนี้

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ และการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 24 เมษายน 2568	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
1. ปัญหาสภาพอากาศที่แปรปรวน อากาศร้อนจัดในฤดูร้อน องค์ความรู้ สภาพอากาศที่แปรปรวน อุณหภูมิสูงในฤดูร้อนหรือความชื้นสูงในฤดูฝน ส่งผลกระทบต่อการงอกของเมล็ด และการเจริญเติบโตของต้นกล้าในโรงเรือน ความร้อนจัดอาจทำให้ต้นกล้าเหี่ยวหรือแคระแกร็น ขณะที่ ความชื้นสูงเสี่ยงต่อการเกิดโรคเชื้อรา	ข้อเสนอแนะ 1. ควบคุมอุณหภูมิและความชื้นในโรงเรือน โดยใช้ระบบระบายอากาศ พัดลม หรือพ่นหมอก 2. ใช้สแลนกรองแสงเพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดดโดยตรง 3. ติดตั้งเทอร์โมมิเตอร์และไฮโกรมิเตอร์ เพื่อติดตามและปรับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม 4. ปรับตารางการให้น้ำตามฤดูกาล เพื่อลดความเสี่ยงจากความชื้นสูงเกินไป
2. ปัญหาคุณภาพวัสดุเพาะและน้ำที่ใช้เพาะกล้า องค์ความรู้ วัสดุเพาะ (substrate) ที่ไม่มีคุณภาพ เช่น ดินที่มีเชื้อโรคปนเปื้อนหรือการใช้น้ำที่มีค่าความเค็มสูง อาจทำให้ต้นกล้าเจริญเติบโตช้า หรือติดโรคได้ง่าย ส่งผลให้ได้ต้นกล้าที่ไม่แข็งแรง	ข้อเสนอแนะ 1. ใช้วัสดุเพาะที่ผ่านการฆ่าเชื้อ เช่น ดินผสมที่ผ่านการนึ่ง หรือวัสดุปลอดเชื้อ เช่น พีทมอส ขุยมะพร้าว 2. เลือกใช้น้ำสะอาดที่มีค่าความเค็มต่ำ และตรวจสอบคุณภาพน้ำเป็นระยะ

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ และการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 24 เมษายน 2568	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
	3. ผสมปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพที่มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มธาตุอาหารและจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ 4. ควรมีมาตรฐานการจัดเก็บและตรวจสอบวัสดุเพาะก่อนนำมาใช้งาน
3. ปัญหาโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า องค์ความรู้ โรคพืช เช่น โรคกล damping-off (เชื้อราไฟทอปธอรา/ไรซอกโทเนีย) โรคใบจุด และแมลงศัตรู เช่น เพลี้ยไฟ หนอนชอนใบ สามารถทำลายต้นกล้าได้อย่างรุนแรง ส่งผลให้สูญเสียผลผลิตและคุณภาพต้นกล้าลดลง	ข้อเสนอแนะ 1. ใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เช่น การใช้ชีวภัณฑ์ Trichoderma หรือ Bacillus subtilis ป้องกันโรคเชื้อรา 2. สำรวจและเฝ้าระวังการระบาดของโรคและแมลงอย่างสม่ำเสมอ 3. ใช้กับดักกาวเหนียวสีเหลือง/สีน้ำเงินเพื่อตรวจสอบและดักจับแมลง 4. เลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่ผ่านการคัดเลือกและปราศจากเชื้อโรค 5. อบรมเจ้าหน้าที่ และเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารชีวภัณฑ์และการจัดการศัตรูพืชในโรงเรือน
4. ปัญหาการจัดการและการดูแลรักษาต้นกล้าในระยะย้ายปลูก องค์ความรู้ ต้นกล้าที่อ่อนแอหรือไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมในช่วงย้ายปลูก อาจทำให้รากเสียหาย เหี่ยวตาย หรือฟื้นตัวช้า ส่งผลต่อคุณภาพผลผลิตในแปลงจริง	ข้อเสนอแนะ 1. กำหนดอายุและขนาดที่เหมาะสมในการย้ายกล้า เช่น ต้นกล้าที่มีอายุ 18-25 วัน ขึ้นอยู่กับชนิดพืช 2. รดน้ำให้เพียงพอก่อนถอนกล้า และทำการย้ายปลูกในช่วงเย็นหรือตอนเช้า 3. ใช้ถาดเพาะที่เหมาะสม เพื่อลดการกระทบกระเทือนของราก 4. ฝึกอบรมเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติที่ถูกต้องในขั้นตอนการย้ายกล้า

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิตต้นกล้าพืชผักคุณภาพ และการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล คณะทำงานจัดการความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
วันที่บันทึกความรู้ 24 เมษายน 2568	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติ ในการจัดการความรู้	ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
5. การเลือกเมล็ดพันธุ์และการเตรียมก่อนเพาะ องค์ความรู้ เมล็ดพันธุ์ที่ไม่ได้มาตรฐานหรือมีเชื้อโรคปนเปื้อน จะทำให้อัตราการงอกต่ำและต้นกล้าไม่แข็งแรง	ข้อเสนอแนะ 1. คัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีฉลากรับรองคุณภาพ 2. ใช้การคลุกเมล็ดด้วยสารชีวภัณฑ์ป้องกันโรค 3. ทดสอบอัตราการงอกก่อนเพาะ
6. การบันทึกข้อมูลและการติดตามผล องค์ความรู้ การไม่มีข้อมูลย้อนหลังทำให้ไม่สามารถปรับปรุง วิธีการผลิตต้นกล้าได้	ข้อเสนอแนะ จัดทำระบบบันทึกข้อมูลการเพาะกล้า เช่น วันที่เพาะ, อัตราการงอก, ปัญหาที่พบ และผลการแก้ไข เพื่อใช้ในการ การวิเคราะห์และปรับปรุงงาน
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ คณะทำงานจัดการองค์ความรู้ ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา	
หน่วยงาน ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา กองขยายพันธุ์พืช กรมส่งเสริมการเกษตร	

ส่วนที่ 3

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน

ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 3 จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการจัดการความรู้เรื่อง แนวทางการจัดการพัฒนาการผลิต ต้นกล้าพืชผักคุณภาพและการจัดการโรคและแมลงในโรงเรือนเพาะกล้า ทำให้เกิดการรวบรวมองค์ความรู้จากเจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งมีทั้งประสบการณ์ตรงและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เคยพบ เช่น การควบคุมสภาพแวดล้อมในโรงเรือน การใช้วัสดุเพาะที่ปลอดโรค การควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) การจัดการระยะย้ายปลูก ตลอดจนการคัดเลือก เมล็ดพันธุ์และการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ ความรู้ที่ถูกรวบรวมนี้ช่วยให้บุคลากรทั้งเก่าและใหม่มีแนวทางปฏิบัติ ที่ถูกต้อง สามารถต่อยอดความรู้เพื่อพัฒนางานต่อไป และใช้เป็นมาตรฐานการทำงานของหน่วยงานได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

แม้การจัดการองค์ความรู้ครั้งนี้จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาสำคัญในการผลิตและเพาะกล้าได้ แต่ยังคงมีความท้าทายจากปัจจัยภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ เทคโนโลยีใหม่ ๆ การเสื่อมสภาพของวัสดุอุปกรณ์ รวมถึง การหมุนเวียนบุคลากร ดังนั้นควรมีการทบทวนและปรับปรุงองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การเฝ้าระวังโรคและแมลง และการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การผลิตต้นกล้าและการจัดการโรงเรือน มีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

ภาคผนวก

คำสั่ง ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา

ที่ ๓๐ / ๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรู้ (knowledge management หรือ KM)

ด้วย ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตามกรอบการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อยกระดับความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของการดำเนินงาน นั้น

ดังนั้น ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา จึงขอยกเลิกคำสั่งที่ ๘๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ และขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนรู้ (knowledge management หรือ KM) เพื่อให้สอดคล้องกับอัตรากำลังที่มีอยู่ใหม่ ดังนี้

คณะกรรมการ KM

๑. นายธนากร โปธิกำชัย	ผู้อำนวยการศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาววิริยา พรหมมาร์ตัน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๓. นางสาวพิลัยพร ต่อมโชค	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๔. นายสุพจน์ ไซยงราย	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะกรรมการ
๕. นายอัมพันธ์ นิลชา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๖. นายรัฐวงศ์ ชีวะวิโรจน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๗. นางสาวปริญญา บุญทรงสันติกุล	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๘. นางสาวพนิดา กินขุนทด	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๙. นางสาวกาญจนา ดอนกันหา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวณัฐธิดา โนนหอม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	คณะกรรมการ
๑๑. นางสาวสุพิชฌาม์ ห่อทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ	คณะกรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้ผู้มีรายชื่อดังกล่าว ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนการดำเนินการจัดการความรู้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายธนากร โปธิกำชัย)

ผู้อำนวยการศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา

ภาพการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้

ประชุมคณะทำงาน ครั้งที่ 1

ประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 2

